

Supervizor a jeho moc

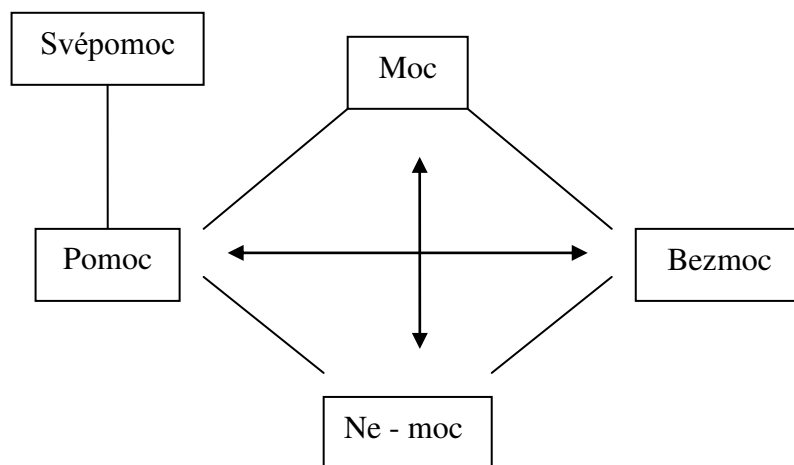
Při supervizi je důležité, aby si supervizor uvědomil, jakou má **MOC** (pozici) a nezneužil ji. Supervizor totiž pak nedoprovází, ale poučuje nebo dokonce nařizuje. Přičemž vyzkoušet si supervizor svou moc může zcela jednoduše. Na příklad požádá supervidované, aby se na židlích přemístili o jedno místo doprava. Po chvíli jejich přemístování je požádá, aby se přemístili zpět. Málokdo ze supervidovaných se přitom zeptá, proč to supervizor chce. Prostě to udělají. I na tak banálním příkladu jde pak vidět, že pokud supervizor supervidovaným podsuně nějaký názor, nemusí se ptát proč to tak je, ale prostě to vzít za své.

Místo poskytování zpětné vazby kritizuje a neformální autoritu nahrazuje silným autoritářstvím. Opakem moci je **BEZMOC**. Abych mohl mít moc, musím mít někoho, kdo ji bude ochotně přijímat. Člověk přichází za námi ve chvíli, když potřebuje pomoc, kdy je bezmocný. Přičemž bezmoc je něco pasivního, kdy jde o rezignaci. Člověk není schopen změny. Pokud bezmoc trvá dlouho, nastává další fáze **NEMOC**.

Ta má projevy - neurotické – agrese, deprese, neurózy
- somatické – bolest hlavy, žaludku, nespavost, únava, vyčerpání aj.
- sociologické – narušené vztahy

Toto vše musí vést k **POMOCI**.

Supervizor v roli pomáhajícího je předurčen k pomoci a neuvědomuje si, že často si tím kompenzuje něco svého. Může se stát, že pocitem moci (pomoci) udržuje lidi v bezmoci (ne-moci), protože mu to dává pocit moci. Z toho plyne zacyklenost. Je proto důležité, aby supervizor docílil **SVÉPOMOCI**. Člověk se tak stává mocným („Já můžu“) a přebírá zodpovědnost za sebe samého. U bezmoci je to tak, že člověk předává zodpovědnost za sebe mocnému.

Moc neboli nadvláda, která je v lidských vztazích označována za schopnost jedné osoby docílit zamýšlených účinků na chování nebo city osoby či osob druhých. (Hartl, Hartlová, 2010, s. 313)

Druhy moci:

- expertní - založena na odbornosti nebo zvláštní dovednosti jedince.
- informační – založena na znalostech týkající se určité situace či jedince
- legitimní – založena na dosažení významné pozice nebo jiného společensky uznávaného kritéria
- sociální – stupeň kontroly nad jiným jedincem nebo skupinou
- referenční – založena na podpoře jiných, mocnějších
- nátlaková – jedinec je v pozici, kdy může pod pohnutkou trestu přinutit druhé k tomu, aby plnili jeho příkazy

V našem případě se zaměříme na moc expertní a pastorální, jakož to nejčastěji v supervizi používané.

	MOC	
	PROFESIONÁLNÍ (EXPERT) vhodný na krizi	PASTORÁLNÍ (OPEČOVÁNÍ) vhodný na doprovázení
VERBÁLNÍ	- jasnost, stručnost, direktivnost, otevřená manipulace, výroky typu tak je to, na 1. místě je rozum, dle Berneho role dospělý, používá odborný slovník, odvolává se na autority, při oponování je naštvaný, používá slovo musíš	- zaobalenost, skrytá manipulace, slovník typu já vám rozumím, chci pro vás to nejlepší, měl bys, do všeho dává emoce, dle Berneho role dítěte, citové vydírání, při odporu dává najevo ukřivděnost
NEVERBÁLNÍ	- jasná gesta, nekontaktnost, odhodlanost experta v očích – přímý pohled, přímý postoj, sytost hlasu, gesta „k věci“	- dotyky, pohlazení, stále utvrzování pokýváním hlavy, pomalý, klidný, jemný tok řeči, gesta „ke vztahu“
SITUAČNÍ	- jasné vymezení místa, základní pracovní pomůcky, uspořádání místnosti vede k distancu	- hodně neformální, „posezení u kávičky“, neformální vybavení kanceláře, uspořádání místnosti vede k blízkosti

Aby si lidé pomohli sami, musí jim supervizor dát důvěru. Supervidované proto není možné podceňovat. Supervizor musí být důsledný, mít pevně dané hranice a nedělat věci za skupinu (tým). Pokud vidí, že supervidovaný v něm vidí experta a přenáší na něho svou bezmoc, měl by supervizor občas na nějakou otázku odpovědět slovy: „Nevím“ nebo „Můžeme se teď společně pokusit najít odpověď“. Povýší tím supervidované na „experty“, kteří hledají odpovědi na své otázky sami. Musí to ale vždy myslet upřímně, protože lidé jinak vycítí, že jim lže a ztrácí tím jejich důvěru.

Judith Nelson označuje tu „správnou pomoc“ zkratkou **P A P U**:

- **P**éče – něco za někoho druhého co on sám nemůže
- **A**kceptace – člověka akceptují takového jaký je
- **P**osilování a podpora
- **U**čení – norem, technik, nových informací aj.